

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 15 § lagen om djursjukdomar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om djursjukdomar ändras så, att till staten upp bärs en avgift för en del av den myndighetsövervakning som gäller anläggningar, vilka

tillverkar djurfoder och foderråvaror av animaliskt avfall.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2000.

Lagen avses träda i kraft den 1 mars 2000.

MOTIVERING

1. Nuläge

I lagen om djursjukdomar (55/1980) bestäms om de åtgärder myndigheter utför för bekämpande och förebyggande av djursjukdomar. Verkställigheten av lagen handhas enligt 5 § av jord- och skogsbruksministeriets veterinär- och livsmedelsavdelning och, som underställd denna, av länsveterinären och kommunalveterinären. Veterinär- och livsmedelsavdelningen kan också ålägga någon annan myndighet som lyder under jord- och skogsbruksministeriet uppgifter som ansluter sig till verkställandet av denna lag.

Med stöd av lagen om djursjukdomar har jord- och skogsbruksministeriet utfärdat ett beslut om behandling av animaliskt avfall (634/1994). Genom beslutet har rådets direktiv 90/667/EEG om fastställande av veterinära bestämmelser om bortskaffande och bearbetning av animaliskt avfall och dess utsläppande på marknaden samt om förhindrande av sjukdomsalstrande organismer i foder av animaliskt ursprung samt om ändring av direktiv 90/425/EEG, nedan direktivet om animaliskt avfall, verkställts. I jord- och skogsbruksministeriets beslut avses med animaliskt avfall för livsmedelsproduktionen avsedda djurkroppar eller delar av djur som inte är avsedda att direkt användas som livsmedel samt kroppar av pälsdjur. Enligt beslutet får en anläggning för bearbetning av animaliskt avfall inte inleda verksamhet innan kommunalveterinären har godkänt an-

läggningen. Kommunalveterinären övervakar också verksamheten i de godkända anläggningarna och verkställer besiktningar vid anläggningarna minst två gånger om året.

I samband med stiftandet av gällande foderlag (396/1998) fogades till lagen om djursjukdomar en 1 a §, enligt vilken lagen också gäller övervakning av den hygieniska kvaliteten på animaliskt foder. Enligt paragrafen beslutar jord- och skogsbruksministeriet närmare om samordnandet av den övervakning som skall utföras med stöd av denna lag och foderlagen.

För den tillsyn som myndigheterna utför enligt lagen om djursjukdomar upp bärs inga avgifter hos anläggningar som behandlar animaliskt avfall. Anläggningarna skall dock svara för kostnaderna för det egenkontrollsystem som förutsätts samt kostnaderna för laboratorieundersökningarna. Till de kommunalveterinärer som övervakar verksamheten i anläggningarna betalas av statens medel arvode och konstnadsersättningar i enlighet med i förordningen om förrättningsarvoden till veterinärer (1269/1989) bestämda grunder.

I foderlagen bestäms om övervakning av kvaliteten på djurfoder, säkerheten och förpackningsmärkningar. Som central tillsynsmyndighet fungerar Kontrollcentralen för växtproduktion. Kontrollcentralen övervakar bl.a. anläggningar som tillverkar foder och foderråvaror av animaliskt avfall. Med stöd av 34 § foderlagen täcks kostnaderna för

med stöd av lagen utförd tillsyn genom att för myndighetsprestationer uppbärs avgifter till staten enligt de grunder som nämns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

I lagen om grunderna för avgifter till staten bestäms om de allmänna grunderna för avgifter för statliga myndigheters prestationer. Myndigheternas tillsynsåtgärder betraktas i allmänhet som sådana offentligrättsliga prestationer som avses i 3 § i lagen. Enligt 6 § i lagen skall den avgift som uppbärs för en offentligrättslig prestation motsvara statens totalkostnader för prestationen (självkostnadsvärde). Enligt 1 § förordningen om grunderna för avgifter till staten (211/1992), vilken utfärdats med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten, räknas till en prestations självkostnadsvärde, särkostnaderna för utförandet samt den andel av administrations-, lokal- och kapitalkostnaderna samt av de övriga sammanlagda kostnaderna som utförandet av prestationen åsamkar en statlig myndighet.

Enligt 8 § lagen om grunderna för avgifter till staten beslutar varje ministerium om vilka prestationer hos ministeriet underlydande myndigheter som är avgiftsbelagda och grunderna för prissättningen av avgifterna. Den myndighet som utför en prestation beslutar om storleken på avgifterna i enlighet med de grunder som bestäms i lagen om grunderna för avgifter till staten och i ministeriets beslut. Enligt det beslut om kontrollcentralens för växtproduktion avgiftsbelagda prestationer (950/1998) som jord- och skogsbruksministeriet utfärdat hör den övervakning av fodertillverkningen som Kontrollcentralen utövar och som är baserad på foderlagen till en anläggnings avgiftsbelagda offentligrättsliga prestationer. Tillsynskostnaderna för anläggningar som behandlar animaliskt avfall utgörs närmast av provtagning, undersökning av prover och inspektionsbesök. En del av proverna undersöks gratis vid Kontrollcentralen för växtproduktion.

2. Föreslagna ändringar

Användningen av animaliskt avfall vid tillverkningen av djurfoder övervakas såväl med stöd av foderlagen som med stöd av lagen om djursjukdomar. Som tillsynsmyndighet fungerar enligt foderlagen Kontrollcentralen för växtproduktion och enligt lagen

om djursjukdomar handhas den praktiska övervakningen av läns- och kommunalveterinärerna. För samordnande av tillsynsuppgifterna och effektivisering av övervakningen av fodertillverkningen har jord- och skogsbruksministeriet för avsikt att partiellt överföra övervakningen av animaliskt foder enligt lagen om djursjukdomar på Kontrollcentralen för växtproduktion.

Enligt den nya arbetsfördelningen skulle Kontrollcentralen för växtproduktion handha de av lagen om djursjukdomar följande praktiska tillsynsuppgifterna i anläggningar där animaliskt avfall behandlas och där foder eller foderråvaror tillverkas. Kontrollcentralen skulle godkänna anläggningarna för ibruktagande, avlägga inspektionsbesök och övervaka den egenkontroll som förutsätts av anläggningarna samt utfärda de hälsointyg som fabriker för framställning av kött- och benmjöl behöver för export. I inspektionsbesöken deltar kommunalveterinären. I inspektioner som utförs i anläggningar anslutna till slakterien deltar i stället för kommunalveterinären en statsanställd besiktningsveterinär. Till kommunal- och besiktningsveterinärens tjänsteåligganden hör bekämpandet av djursjukdomar, och som en del av denna uppgift skulle de övervaka också behandling, transport och användning av animaliskt avfall. Fodertillverkning med animaliskt avfall som råvara utgör en del av denna uppgiftshelhet. Kommunalveterinären och besiktningsveterinären skall särskilt ifall av epidemier sätta sig in i verksamheten vid anläggningar som behandlar animaliskt avfall, varför också veterinärernas deltagande i de inspektionsbesök Kontrollcentralen för växtproduktion avlägger är befogat. Länsveterinärens uppgift vore att styra och samordna bekämpandet av djursjukdomar inom sitt tjänsteområde, särskilt ifall av epidemier. Ordandet av tillsynsverksamheten skulle effektivisera övervakningen av fodertillverkningen med animaliskt avfall som råvara och förbättra myndigheternas servicekapacitet genom att anläggningarna skulle ha att göra med i huvudsak bara en myndighet.

Kontrollcentralen för växtproduktion uppbär avgifter för sin tillsynsverksamhet enligt foderlagen. För övervakning av anläggningar där animaliskt avfall behandlas uppbärs enligt lagen om djursjukdomar däremot inte avgifter. Att överföra tillsynsuppgifterna enligt lagen om djursjukdomar på Kontrollcentralen för växtproduktion kan med avseende

på tillsynskostnaderna ordnas ändamålsenligt, om regleringen av kostnaderna är enhetlig i den lagstiftning som ligger till grund för övervakningen. På grund härav föreslås i denna proposition en ändring av lagen om djursjukdomar så, att hos anläggningar där animaliskt avfall behandlas och foder eller foderråvaror tillverkas skulle uppbäras en avgift till myndighet som är underställd jord- och skogsbruksministeriet för de tillsynsuppgifter som ålagts med stöd av lag. Med myndighet skulle avses Kontrollcentralen för växtproduktion. Avgift uppbärs inte för övervakning som utförs av läns-, kommunal- och besiktningsveterinärer. Denna övervakning skulle, enligt den planerade arbetsfördelningen för myndigheter som anförts ovan, inte direkt inriktas på anläggningar där animaliskt avfall behandlas så, att tillsyns prestationerna kunde användas som grund för fastställandet av avgiften. Det föreslås att avgiften till Kontrollcentralen för växtproduktion fastställs i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten, om inte av internationella förpliktelser följer andra grunder för avgifterna.

I övrigt kan överföringen av tillsynsuppgifterna förverkligas i lagstiftningen genom beslut som med stöd av lagen om djursjukdomar utfärdas av jord- och skogsbruksministeriet. Om de närmare grunderna för avgifter enligt den föreslagna lagändringen bestäms genom jord- och skogsministeriets beslut, som utfärdas med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten.

3. Propositionens verkningar

Uppskattningsvis kommer ca 480 000 mk per år att uppbäras i sådana avgifter som föreslås i propositionen. Inkomsterna av avgifterna har beaktats i budgetpropositionen för 2000 (Inkomster till kontrollcentralen för växtproduktion) i inkomstkalkylen gällande avgiftsbelagda offentligrättsliga prestationer under moment 12.30.23. Statens utgifter för kommunalveterinärernas tillsynsverksamhet i anläggningar där animaliskt avfall behandlas var 1998 ca 28 000 mk. Motsvarande utgifter 2000 betalas av anslagen i budgetpropositionen under moment 30.01.24 (Veterinärvård). Kontrollcentralen för växtproduktion har för avsikt att anställa en veterinär för tillsynsuppgifterna enligt lagen om djursjukdomar. Enligt direktivet om animaliskt avfall

och direktivet om handel inom gemenskapen med foder av animaliskt ursprung 92/118/EEG skall anläggningar för bearbetning av animaliskt avfall stå under tillsyn av behörig veterinär (sistnämnda direktiv: Rådets direktiv 92/118/EEG om djurhälso- och hygienkrav för handel inom gemenskapen med produkter, som inte omfattas av sådana krav i de särskilda gemenskapsbestämmelser som avses i bilaga A. I till direktiv 89/662/EEG och, i fråga om patogener, i direktiv 90/425/EEG, samt för import till gemenskapen av sådana produkter). I budgetpropositionen har för löneutgifterna för en veterinär till anslaget under moment 30.23.21 (Omkostnader för kontrollcentralen för växtproduktion) föreslagits ett tillägg av 240 000 mk.

Anläggningar för bearbetning av animaliskt avfall där foder och foderråvaror tillverkas är fabriker för framställning av kött- och benmjöl (2), fabriker för framställning av färskt foder för sällskapsdjur (11), fabriker för framställning av foder för pälsdjur (33) och fabriker för behandling av kroppar av pälsdjur (5). Kontrollcentralen för växtproduktion uppbär enligt propositionen avgifter för tillsynen hos anläggningarna, varvid de kostnader som ligger till grund för avgifterna i huvudsak föränsas av inspektionsbesök och, i fabriker för framställning av kött- och benmjöl, dessutom av provtagning, undersökning av prover och utförelseintyg. Det är meningen att inspektionerna skall utföras minst fyra gånger om året i fabriker för framställning av kött- och benmjöl och minst två gånger om året i övriga anläggningar.

Enligt gällande bestämmelser uppgår de tillsynskostnader som ligger till grund för avgifterna för fabriker för framställning av kött- och benmjöl till ca 86 000 mk per anläggning och år. Avgifter enligt det nya föreslagna tillsynssystemet skulle uppbäras till ett belopp av ca 56 000 mk om året. En del av de kostnader för provtagning och undersökning som ingår i de nuvarande avgiftsgrunderna omvandlas till kostnader för det egenkontrollsystem som anläggningarna förutsätts ha, varvid de totala tillsynskostnaderna för anläggningarna bibehålls på sin nuvarande nivå. De avgifter som enligt propositionen uppbärs hos övriga anläggningar skulle uppgå till ca 7 000 mk per anläggning och år. Hos dessa anläggningar uppbärs för närvarande inte motsvarande avgifter.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet och Kontrollcentralen för växtproduktion. Vid beredningen har följande intressegrupp beretts tillfälle att bli hörda: Livsmedelsindustriförbundet r.f., Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund r.f., Honkajoki Oy, Findest Protein Oy, Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK och Finlands Veterinärförbund r.f. Endast Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund r.f., som betraktade

propositionens kostnadsökande verkningar som oskäligen inom sin bransch, uttalade sig. Propositionen har också tillställts finansministeriet, som inte hade någonting att anföra.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 mars 2000.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 15 § lagen om djursjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 15 § lagen den 18 januari 1980 om djursjukdomar (55/1980), sådant detta lagrum
lyder delvis ändrat i lagarna 424/1994, 1193/1996 och 491/1997, ett nytt 5 mom. som följer:

15 §

Utöver vad som bestäms i 3 mom. skall
anläggningar där animaliskt avfall behandlas
och djurfoder eller foderråvaror tillverkas
betala en avgift till staten för sådan tillsyn
enligt denna lag som med stöd av 5 § 2
mom. har ålagts någon annan myndighet än
läns-, kommunal- eller besiktningsveterinär.
Avgiften skall fastställas i enlighet med de

grunder som anges i lagen om grunderna för
avgifter till staten (150/1992), om inte något
annat följer av Europeiska gemenskapens
lagstiftning eller internationella avtal som är
bindande för Finland.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.
Åtgärder som verkställigheten av lagen för-
utsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 10 september 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

